

Psalm 65

Preek over Psalm 65:13-14

Te lezen: Psalm 65
Datum: 28 juli 2003

We leven in een tijd waarin de lofprijzing een steeds belangrijker plaats krijgt in de samenkomst van de gemeente. Deze gemeente is daar een sprekend voorbeeld van. Tien, vijftien jaar geleden, wanneer ik in onze gemeente voorging, gaf ik als eerste lied een loflied op, bij voorkeur een psalm. Ook het eerste gebed kende een element van lofprijzing. Maar in grote lijnen draaide het in de dienst toch om de prediking. De liturgie was gefocust op bijbeluitleg en praktische toepassing daarvan. In de afgelopen jaren is de lofprijzing uitgegroeid tot een eigenstandig onderdeel van de dienst, met een eigen sfeer en een eigen beleving. De prediker zoekt de lofprijzingsliederen niet meer zelf uit. Dat is in handen gelegd van de muziekgroep. Die draagt daar een eigen geestelijke verantwoordelijkheid voor en leidt dat onderdeel van de dienst. De lofprijzing is van een element in de liturgie uitgegroeid tot een eigenstandig gebeuren in de zondagse samenkomst.

Deze toenemende dominantie van de lofprijzing vindt tegenwoordig met name plaats in de charismatische en evangelische segmenten van de christelijke gemeente. Onze gemeente is daarvan een exponent. Vernieuwend in protestantisme! Enige bescheidenheid is hier overigens wel op zijn plaats. We doen hierin geen nieuwe geestelijke ontdekkingen die ons ten opzichte van eeuwenoude gevestigde kerken, met in onze ogen en oren vaak starre, verkalkte liturgieën, een pré zouden geven. Wat in onze tijd in charismatische en evangelische gemeenten gebeurt rond de lofprijzing, is te omschrijven als een liturgische renaissance, wedergeboorte. Eeuwenoude geestelijke beleving en activiteit, in oosters orthodoxe, rooms-katholieke, oudkatholieke en anglicaanse liturgieën gestold in vaste vormen, komen weer tot leven, worden warm. De gestolde vorm wordt weer een levende stroom. Wie kennisneemt van oude kerkelijke liturgieën, met hun vaste gebeden en liederen, ontdekt hoe belangrijk de lofprijzing daar was. Vaak kun je zelfs zeggen dat de kerkdienst één grote lofprijzing was.

Vanmorgen lezen we psalm 65. Daarin gaat het ook om lofprijzing. We hebben het gelezen. We hebben het gezongen. Het gaat in psalm 65 om de lofprijzing van God. Niet alleen vanuit de tempel of vanuit de kerk. Maar vanuit de gehele schepping. Daar kunnen we als gelovigen, als menselijke schepselen, nog wat van leren. Hoe de heuvels en dalen, kudde schapen en korenvelden God prijzen. Dat willen we vanmorgen doen. Lofprijzing is niet exclusief voor mensen. Lofprijzing is universeel. Van de sterren aan de hemel tot het madeliefje in het grasveld is alles wat uit Gods hand komt geroepen en bestemd tot lofprijzing. De menselijke lofprijzing is daarin ingebed. Menselijke lofprijzing is in die zin uniek dat wij een stem hebben, dat wij de lof van God in woorden kunnen uitspreken. Maar fundamenteel is lofprijzing universeel. In de lofprijzing raak je de kern, het hart van het bestaan. In de lofprijzing hoor je, zie je waarom de dingen, de planten, de dieren, de mensen, er zijn.

Alles wat er is, is uit God en door God en tot God. Als ik die woorden uitspreek, zie ik alles wat bestaat - en daarin ook mijn eigen bestaan - opgenomen in een grote cirkelgang die zijn begin en zijn eindpunt in God heeft. Ik ben uit God. Zonder God zou ik er nooit geweest zijn. Ik ben door God. Ik ben er, al meer dan 60 jaar, door

Gods trouw, door zijn genade. En ik ben tot God. Hier heeft de lofprijzing zijn plaats. In de lofprijzing komt alles wat uit God is voortgekomen en wat door Hem bestaat weer tot God terug. In de lofprijzing krijgt God het zijne terug. De cirkel is rond. Het bestaan is compleet. Zo is de menselijke lofprijzing ingebed in de universele lofprijzing. Vanmorgen willen we hierin leren van de schepping.

We lezen nog eens de laatste verzen van psalm 65:

‘de heuvelen omgorden zich met gejuich; de landouwen zijn bekleed met kudden, de dalen tooien zich met koren: zij jubelen elkander toe, ook zingen zij’.

Het is net een foto uit het album van een droomvakantie, op dat droomplekje. Ik ben net terug van vakantie. Dat zal wel een van de redenen zijn waarom ik psalm 65 heb uitgekozen. Het zijn woorden die prachtige, rijke beelden oproepen. Je ziet het voor je: de weg die je gaat, kringelt door een golvend landschap. Een palet van kleuren ontrolt zich. Het donkere groen van opschietende mais. Het rijpe geel van een zondoorstoofd korenveld. Een kleurige weide met schapen en koeien en paarden. En te midden van dat alles een boerderijtje, dromerig verscholen in een groepje bomen.

Hoe reageren we op het zien van dergelijke prachtige beelden? Wat doen we er mee? Ja, met die vraag slaan we de spijker op zijn kop: We gaan er wat mee doen! Dat is typerend voor onze omgang met de rest van Gods schepping: we moeten er zo nodig wat mee! Bij het zien van een prachtig landschap: ‘Laten we stoppen om er een foto van te maken! Mooi voor het vakantiealbum! Bij het zien van rijpe korenvelden: Dat wil hier wel groeien! Een welvarende streek!’ Zittend op een heel rustig stil plekje in het bos: ‘Hè, hè, hier komt een mens bij!’ We zijn altijd bezig er iets van te maken. Voor onszelf. En zo ontgaat ons de lofprijzing die van de schepping uitgaat tot God!

De dichter van Psalm 65 keek met andere ogen naar de schepping. David zag een rijp korenveld liggen. En hij dacht niet direct aan een goede oogst en welvaart voor het land. Niet dat dat er niet toe doen zou, maar zijn eerste woorden waren:

‘... de dalen tooien zich met koren: zij jubelen elkander toe, ook zingen zij’.

Het koren op de velden is méér dan brood en inkomsten-in-wording. Het is een feestkleed. Hier viert een deel van Gods schepping het feest van het bestaan.

Over het vieren van dit feest gesproken, het ruisen van de wind door de rijpe halmen klinkt - als je goed luistert - als een feestlied. Een loflied voor de Schepper. God krijgt in dit lied terug wat Hij aan wijsheid, creativiteit en zorg in zijn schepping heeft geïnvesteerd. De cirkel is rond. Het bestaan is compleet.

Lofprijzing springt op uit het hart van het bestaan. Daar klopt de vreugde. Het gaat in Gods schepping ten diepste om vreugde. En die vreugde springt uit de schepping op, terug tot God, in lofprijzing. Als student heb ik de fascinerende invloed ondergaan van wijlen professor Van Ruler. Op college kreeg hij eens de vraag voorgelegd naar de zin van het bestaan. Hij keek de vragensteller met grote ogen aan. ‘Zin van het bestaan? Meneer wat doet u toberig over het bestaan, alsof het bestaan nog een zin nodig zou hebben om de moeite waard te zijn! God heeft de wereld geschapen. Niet omdat dat zin zou hebben. Maar omdat Hij er zin in had.’ Omdat God er zin in had! De vreugde als diepste geheim van het bestaan. Vreugde die in de lofprijzing terugkomt bij God. De cirkel is rond. Het bestaan is compleet.

Het loflied heeft een ritme dat de hartklop is van de schepping. Dat ritme werkt door tot in het ritme van dag en nacht. In psalm 108:3 lezen we:

‘... ik wil zingen, psalmzingen, ja van harte.

Waak op, harp en citer, ik wil het morgenrood wekken’.

Elke morgen is de harp nog eerder op dan de zon! Het loflied dat 's morgens de zon opgaat! Tot in de wetmatigheden van de natuur is het ritme van het loflied de stuwende kracht. De schepping zingt!

De menselijke lofprijzing is ingebed in de lofprijzing door heel de schepping. Als christenen kunnen we, als het om lofprijzing gaat, nog wat leren van de sterren, van de vossen en van de vlinders. Hoe? Openstaan. Instemmen. Je laten invoegen in het koor dat zingt.

Twee weken geleden op vakantie in Luxemburg maakten Ria, mijn vrouw, en ik een fietstocht die ons in een heel dicht bos voerde. Vlak vóór de weg door een oude tunnel in de heuvels zou gaan, stapten we af. En toen hoorden we hoe stil het was. Neen, niet doodstil. Integendeel. Het was de stilte van een leven dat van zichzelf verzadigd was. Zoals de bomen daar stonden: daar hoefde niets bij gezegd te worden. Daar hoefde niets overstemd te worden. Daar hoefde geen vrolijk deuntje overheen. Het was de stilte waarmee Psalm 65 begint:

‘U komt stilheid toe, een lofzang, O God in Sion’.

De stilte als lofprijzing. Ik deed op dat bijna gewijde moment iets heel doms. Ik zei tegen Ria: ‘Wat is het hier stil hè? Zo stil is het in De Bilt nooit’. En toen was het weg. De lofprijzing van de stilte was verstoord. Ik had mee moeten doen. Ook stil zijn. Voor God. En in mijn hart moeten zeggen: God, op deze plek bent U groot in uw werken.

Amen.